

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobce: **F. N. V.**, bytem v X, zast. JUDr. Milanem Jelínkem, advokátem, adresa pro doručování: Hradec Králové, Resslova 1253/17a, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, pracoviště Hradec Králové se sídlem v Hradci Králové, Slezská 839, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. června 2012, čj. 46091/010-6311-25.5.2012-21985-14-NJ, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 18. června 2012, čj. 46091/010-6311-25.5.2012-21985-14-NJ, a rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 4. 2012, čj. 46001/110-6311-16.4.2012-6100-RE-3-KOK, se z r u š u j í a věc se žalované v r a c í k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaná je p o v i n n a zaplatit žalobci náklady řízení v částce 13.000,- Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Milana Jelínka do osmi dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozhodnutím žalovaná potvrdila rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení (dále také jen „OSSZ“) ze dne 16. 4. 2012, čj. 46001/110-6311-16.4.2012-6100-RE-3-KOK, kterým byla žalobci uložena povinnost uhradit regresní náhradu 69.920,- Kč, neboť měl svým protiprávním jednáním zavinit vznik sociální události, z jejíhož titulu vznikl V. T. (dále také jen „poškozený“) nárok na nemocenské v uvedené výši za období od 14. 10. 2010 do 31. 5. 2011, a odvolání žalobce zamítla.

Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí popsala svá zjištění ohledně předmětné události. Uvedla, že V. T. byl od 30. 9. 2010 uznán dočasně práce neschopným a dne 7. 10. 2010 obdržela OSSZ Hradec Králové hlášení ošetřujícího lékaře o změně diagnózy nemoci, která odůvodňuje trvání dočasné pracovní neschopnosti z důvodu úrazu ode dne 3. 10. 2010 do 31. 5. 2011. Nemocenské mu tak bylo vyplaceno za období od 14. 10. 2010 do 31. 5. 2011 v celkové výši 69.920,- Kč. Dále uvedla, že ze sdělení Magistrátu města Hradec Králové ze dne 2. 11. 2011 se dozvěděla, že se žalobce dopustil přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, s tím, že dne 3. 10. 2010 ve 2.00 hod. v Hradci Králové, Mánesově ul. před domem čp. 915 fyzicky napadl úderem pěstí do obličeje V. T. Přestupek byl vyřízen rozhodnutím ze dne 15. 11. 2010, čj. P/2725/2010/OS1/Hra, které nabylo právní moci dnem 15. 12. 2010. Proto OSSZ Hradec Králové zahájila správní řízení ve věci povinnosti žalobce uhradit regresní náhradu.

K námitkám žalobce žalovaná uvedla, že vzhledem k obsahu zprávy o výsledku šetření Policie ČR ze dne 28. 11. 2010 nic nenasvědčovalo porušení léčebného režimu dočasně práce neschopného pojištěnce V. T. To vyplynulo až z dokumentů předložených žalobcem dne 5. 3. 2012. Dle žalované proto OSSZ Hradec Králové postupovala v souladu s ustanovením § 125 odst. 3 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“), protože oprávnění krátit nebo odejmout nemocenské dle uvedeného ustanovení zaniklo uplynutím 3 měsíců ode dne, kdy k porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce došlo. K hodnocení věci a námitce jejího nesprávného posouzení uvedla, že správní řízení bylo zahájeno na základě pravomocného rozhodnutí správního orgánu, tj. rozhodnutí ze dne 15. 11. 2010, čj. P/2725/2010/OS1/Hra, které nabylo právní moci dnem 15. 12. 2010, ve kterém byl žalobce jako jediný subjekt uznán vinným ze spáchání předmětného přestupku. Žalobce tak způsobil vznik sociální události tím, že svým zaviněným protiprávním jednáním porušil právní předpis a došlo ke skutečnostem rozhodným pro vznik nároku na dávku poškozeného V. T. K průběhu léčení a délky dočasné pracovní neschopnosti konstatovala, že v průběhu odvolacího řízení byl dne 14. 5. 2012 lékařkou oddělení lékařské posudkové služby OSSZ Hradec Králové na základě prostudování zdravotní dokumentace a konzultace s praktickou lékařkou poškozeného učiněn závěr, že praktická lékařka postupovala dle doporučení odborných lékařů, které V. T. pravidelně navštěvoval.

Závěrem žalovaná konstatovala, že regresní náhrada se v souladu s ustanovením § 126 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění stanoví ve výši vyplacené dávky. Ta byla v daném případě vyplacena za období od 14. 10. 2010 do 31. 5. 2011 ve výši 69.920,- Kč, přičemž jak vyplývá z hlášení ošetřující lékařky, poškozený byl dočasně práce neschopen v souvislosti s úrazem od 3. 10. 2010 do 31. 5. 2011.

Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí a jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu jednání.

Předně namítl, že správní orgány se při posuzování nároku na regresní náhradu nezabývaly značnými rozpory ve skutkových okolnostech, a to i přesto, že na ně žalobce opakovaně poukazoval. V řízení o regresní náhradě tak vznikly důvodné pochybnosti o tom, zda následek, pro který byly vypláceny poškozenému dávky nemocenského pojištění, vznikl v důsledku protiprávního jednání žalobce,

zjištěného příkazem správního odboru Magistrátu města Hradec Králové ze dne 15. 11. 2010.

Žalobce dále zpochybnil délku pracovní neschopnosti poškozeného v důsledku předmětného úrazu. Uvedl, že z odborné literatury vyplývá, že obdobná poranění loketního kloubu se léčí po dobu 3 – 5 týdnů a má zato, že po uplynutí této doby již důvod pracovní neschopnosti a tedy i nárok na výplatu nemocenského zanikl. Další trvání pracovní neschopnosti a další výplata dávek proto jde nad rámec utrpeného úrazu a není ji možné považovat za důsledek úrazu vzniklého zaviněným jednáním žalobce. Návrhu žalobce na vyjádření nezávislého lékaře k délce pracovní neschopnosti poškozeného však správní orgány nevyhověly, čímž v podstatě znemožnily úplné zjištění skutkového stavu rozhodného pro jejich rozhodování. Dle žalobce správní orgány rovněž nesprávně posoudily okamžik, od kterého mohl vzniknout nárok na dávku nemocenského pojištění. Zdůraznil, že pracovní neschopnost poškozeného v důsledku úrazu je nutné počítat od doby, kdy došlo ke změně diagnózy nemoci, která odůvodňovala pracovní neschopnost, tj. od 7. 10. 2010. Nárok na výplatu nemocenské tak vznikl až 14 dní po tomto datu.

Dále žalobce s poukazem na ustanovení § 125 a § 31 zákona o nemocenském pojištění uvedl, že již v řízení před OSSZ předložil důkazy o tom, že se poškozený, ačkoliv byl v režimu pracovní neschopnosti, nacházel v době úrazu mimo své bydliště a dokonce popíjel alkoholické nápoje. Předloženými důkazy bylo dle žalobce prokázáno, že v době rozhodné pro výplatu nemocenského zde byly dány skutečnosti odůvodňující zkrácení nemocenského vypláceného poškozenému. Správní orgány však k těmto důkazům nepřihlédly a neposoudily tak všechny skutečnosti nezbytné pro určení výše regresní náhrady ve smyslu ustanovení § 126 zákona o nemocenském pojištění. Důsledky nesprávného postupu orgánů nemocenského pojištění a nedostatečné plnění jejich povinností při výkonu dohledu nad dodržováním léčebného režimu poškozeným však nemohou být přenášeny na žalobce. Poukázal i na ustanovení § 126 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění s tím, že poškozený nepochybně porušoval režim dočasně práce neschopného pojištěnce a byl to proto i on sám, který tímto svým zaviněným protiprávním jednáním přispěl ke vzniku skutečností rozhodných pro vznik nároku na dávku nemocenského pojištění. Z tohoto důvodu měl být případný nárok orgánu nemocenského pojištění z titulu regresní náhrady podstatně snížen o odpovídající účast samotného poškozeného na vzniku rozhodných skutečností. Uvedenými skutečnostmi se však správní orgány vůbec nezabývaly a neprověřily tak v nezbytném rozsahu všechny skutečnosti rozhodné pro vydání zákonného rozhodnutí o regresní náhradě, tj. konkrétně podíl dalších osob na vzniku nároku na dávky.

Závěrem žalobce označil rozhodnutí žalované za nepřezkoumatelné, neboť se odvolacími námitkami žalobce vůbec nezabývala, nevypořádala se s nimi, nezaujala k nim žádné stanovisko a neodůvodnila, proč je považuje za důvodné či naopak. Omezila se pouze na konstatování, že OSSZ postupovala v souladu s právními předpisy. Vzhledem k tomu odůvodnění neposkytuje dostatečný podklad pro výrokovou část rozhodnutí.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, z něhož některé argumenty zopakovala, a navrhla zamítnutí žaloby. K namítanému rozporu ohledně místa úrazu a trvalého bydliště poškozeného uvedla, že žádné rozpory neshledala, neboť v příkazu čj. P/2725/2010/OS1/Hra je uvedeno místo přestupku (úrazu) Hradec Králové, Mánesova ulice před domem čp. 915 a ošetřujícím lékařem bylo v rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti

poškozeného uvedeno místo pobytu Hradec Králové, Mánesova 915. K délce trvání pracovní neschopnosti poškozeného zopakovala, že lékařkou oddělení lékařské posudkové služby OSSZ Hradec Králové byl učiněn závěr, že praktická lékařka postupovala dle doporučení odborných lékařů, které Vít Tomko pravidelně navštěvoval. Lékařka lékařské posudkové služby plní ve vztahu k ošetřujícím lékařům kontrolní funkci dle ustanovení § 74 a § 84 zákona o nemocenském pojištění a splňuje podmínky způsobilosti v oboru posudkové lékařství. K dočasnému krácení nebo odnětí nemocenského rovněž zopakovala, že tato skutečnost vyplynula až z dokumentů doložených právním zástupcem žalobce dne 5. 3. 2012. Oprávnění orgánu nemocenského pojištění krátit nebo odejmout nemocenské podle ustanovení § 125 zákona o nemocenském pojištění však zaniklo uplynutím 3 měsíců ode dne, kdy k porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce došlo, proto nemohlo již ke krácení nebo odejmutí nemocenského dojít. Shrnuje časové údaje pro výpočet nemocenského a připomněla, že ke změně diagnózy došlo dnem 3. 10. 2010, což vyplývá z hlášení ošetřující lékařky o změně diagnózy, které OSSZ obdržela dne 7. 10. 2010. Závěrem dodala, že regresní náhrada nemohla být snížena o podíl samotného poškozeného, neboť dle pravomocného rozhodnutí správního orgánu čj. P/2725/2010/OS1/Hra byl jako jediný subjekt uznán vinným žalobce.

V replice na vyjádření žalované žalobce vyzdvihl jako nejdůležitější skutečnost ve věci určení místa, kde mělo k napadení dojít a následná vyjádření poškozeného. K tomu podrobně popsal obsah úředního záznamu o podání vysvětlení poškozeného ze dne 3. 10. 2010, obsah sdělení Policie ČR ze dne 28. 11. 2010, obsah lékařské zprávy ze dne 3. 10. 2010, oznámení přestupku ze dne 1. 11. 2010 a záznam o úrazu ze dne 15. 11. 2010. Má proto zato, že nebylo ani prokázáno, že by to byl právě on, kdo způsobil dané poranění poškozenému. Správní orgány se však nezabývaly značnými rozpory ve skutkových okolnostech. Pokud mělo dojít k úrazu u vstupních dveří domu poškozeného, je vyloučeno, aby se jednalo o skutek, pro který byl vydán příkaz ve správním řízení, ve kterém byl prokázán zcela odlišný děj na zcela jiném místě a za zcela jiných okolností a následků. Žalobce má rovněž zato, že dobu léčení musí posoudit nezávislý posudkový lékař. Posudkovou lékařku posudkové služby OSSZ HK označil za osobu podjatou ve prospěch správního orgánu, pro který posudkovou činnost vykonává.

Ve vyjádření na repliku žalobce žalovaná zdůraznila, že v řízení o regresní náhradě nedošlo k žádnému pochybení, neboť oba správní orgány vycházely z pravomocného rozhodnutí ze dne 15. 11. 2010, čj. P/2725/2010/OS1/Hra, které dne 15. 12. 2010 nabylo právní moci, a postupovaly tak v souladu s ustanovením § 126 odst. 1 a § 145 odst. 5 zákona o nemocenském pojištění. Pokud žalobce poukazuje na rozpory ve skutkových okolnostech, ty však měl uplatnit ve správním řízení ve věci přestupku vedeném Magistrátem města Hradec Králové, nikoli v řízení o regresní náhradě.

V duplice žalobce znovu upozornil na skutečnost, že rozhodnutí přestupkového orgánu se neshoduje se skutkovým dějem, který ve svém rozhodnutí uvádí OSSZ, resp. žalovaná. Přitom tento rozpor žalobce považuje na jednu z nejdůležitějších skutečností v projednávaném případě. Za liché označil tvrzení žalované, že měl námitky ohledně skutkových rozporů vznést v řízení o přestupku. Žalobce proti závěrům a dokazování provedenému v přestupkovém řízení ničeho nenamítal, protože závěrem v tomto řízení bylo, že nedošlo k pracovní neschopnosti.

Krajský soud rozsudkem ze dne 27. 9. 2013, čj. 30 Ad 10/2012-55, zrušil rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění uvedl, že

z předložených listin vyplývají rozpory ve skutkových okolnostech případu, zejména pak ohledně otázky, zda poškozený V.T. neporušoval režim dočasně práce neschopného pojištěnce. Těmito rozpory se však správní orgány nezabývaly, neprovedly řádné dokazování a nezjistily tak všechny skutečnosti rozhodné pro stanovení regresní náhrady. Krajský soud uvedl, že pokud by totiž bylo prokázáno, že v době rozhodné pro výplatu nemocenského zde byly dány skutečnosti odůvodňující zkrácení nebo odejmutí vyplaceného nemocenského, šlo by o skutečnost mající vliv na určení výše regresní náhrady, neboť výši vyplacené dávky ve smyslu § 126 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění je nutno chápat jako výši správně vyplacenou, tj. po zohlednění odůvodněného krácení či odnětí nemocenského dle § 125 téhož zákona, a to i když na takové krácení či odnětí zaniklo orgánu nemocenského pojištění oprávnění z důvodu uplynutí lhůty.

Proti uvedenému rozsudku krajského soudu podala žalovaná kasační stížnost, ve které namítla, že se správní orgány při stanovování výše regresní náhrady za vyplacené dávky nemocenského žádného procesního pochybení nedopustily, protože z žádných dokumentů, které měly k dispozici v zákonné tříměsíční lhůtě ode dne, kdy došlo k úrazu poškozeného V. T., nevyplývala skutečnost, že došlo k porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce. Existence tohoto podezření vyplynula až z listin předložených žalobcem dne 5. 3. 2012, kdy již nebylo možné z důvodu uplynutí lhůty nemocenské krátit či odejmout. Nesouhlasila se závěrem krajského soudu a konstatovala, že nemocenské bylo vyplaceno ve výši stanovené v souladu se zákonem o nemocenském pojištění a jeho výše mohla být krácena nebo nemocenské odňato pouze na základě rozhodnutí o krácení nebo odnětí nemocenského dle § 125 zákona o nemocenském pojištění. Takové rozhodnutí však vydáno nebylo, protože příslušné OSSZ zabezpečení žádné okolnosti odůvodňující zahájení příslušného správního řízení známy nebyly. Žalovaná upozornila, že oprávnění orgánu nemocenského pojištění krátit nebo odejmout nemocenské je toliko fakultativního charakteru. Rovněž samotná výše zkrácení nebo odejmutí nemocenského je plně v diskreční pravomoci orgánu nemocenského pojištění. Výše regresní náhrady je stanovena zákonem, a to jako výše vyplacené dávky. Tato výše není limitována žádnými dalšími skutečnostmi rozhodnými pro výpočet výše vyplaceného nemocenského.

Nejvyšší správní soud nejprve rozsudkem ze dne 17. 1. 2014, čj. 4 Ads 100/2013-26, rozsudek krajského soudu zrušil a žalobu odmítl, když dospěl k závěru, že rozhodnutí o regresní náhradě podle § 126 zákona o nemocenském pojištění je rozhodnutím soudu ve věci soukromoprávní. Proto poučil žalobce, že může ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku žalobu podle části páté občanského soudního řádu u věcně a místně příslušného soudu, tj. u Okresního soudu v Hradci Králové. Poté, co žalobce podal v souladu s poučením uvedeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu takovou žalobu, okresní soud vyvolal řízení před zvláštním senátem zřízeným podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Zvláštní senát rozhodl usnesením ze dne 12. 3. 2014, čj. Konf 8/2014-25, že příslušným vydat rozhodnutí v této věci je soud ve správním soudnictví, a zrušil rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2014, čj. 4 Ads 100/2013-26.

Nejvyšší správní soud v návaznosti na citované usnesení zvláštního senátu přistoupil k opětovnému projednání kasační stížnosti žalovaného a rozhodl o kasační stížnosti dne 17. 6. 2015 rozsudkem čj. 4 Ads 100/2013-82 tak, že shora citovaný rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc vrátil tomuto soudu

k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud v něm uvedl, že pokud orgány nemocenského pojištění nezjistí porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce vlastní namátkovou kontrolní činností, ani na základě jiných hodnověrných informací, které se dostanou do jejich dispozice v běhu prekluzivní lhůty podle § 125 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění, nelze dovozovat, že by dávka byla vyplacena v plné (nezkrácené) výši v důsledku jejich pochybení. Vyslovil závěr, že byť z podkladů ve správním spise vyplývají rozpory ohledně otázky možného porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce, tato okolnost je z hlediska stanovení výše regresní náhrady v daném případě nerozhodná, protože o okolnostech nasvědčujících možnému porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce se okresní správa sociálního zabezpečení dozvěděla až po uplynutí prekluzivní lhůty, v níž lze zahájit řízení o krácení nebo odnětí dávek nemocenského. Proto případné krácení či odnětí dávek nemohlo mít vliv na výši vyplacených dávek, která je určující z hlediska výše regresní náhrady.

Nejvyšší správní soud současně poznamenal, že pokud by žalobce poškozenému způsobil úmyslně poruchu zdraví, která porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadnila, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného (tj. zpravidla pracovní neschopnost přesahující sedm dní) a která vyžadovala lékařského ošetření, jednalo by se zřejmě o trestný čin dle § 146 trestního zákoníku. Pokud by žalobcem způsobená porucha zdraví poškozeného pojištěnce byla vážná a delší dobu trvající (tj. vyžádala by si pracovní neschopnost přesahující šest týdnů) pak by se jednalo o dokonce o trestný čin podle § 145 trestního zákoníku. Příkaz ze dne 15. 11. 2010 naopak uvádí, že žalobce způsobil poškozenému pouze drobné poranění lokte, které si vyžádalo lékařské ošetření bez pracovní neschopnosti. V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukázal i na § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, podle něhož si správní orgán nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, přičemž je tedy pravomocným rozhodnutím o přestupku, včetně vymezení skutku, vázán.

Krajský soud po zrušení jeho rozhodnutí Nejvyšším správním soudem pokračoval v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), bez nařízení jednání v souladu s jeho ustanovením § 51 odst. 1, a ve smyslu ustanovení § 110 odst. 3 cit. zákona vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu shledal důvodnou.

Z listin založených v předloženém správním spisu vyplynulo a není sporu o tom, že žalobce byl rozhodnutím Magistrátu města Hradec Králové ze dne 15. 11. 2010, tj. příkazem čj. P/2725/2010/OS1/Hra, který nabyl právní moci dnem 15. 12. 2010, uznán vinným tím, že se dopustil přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, „když dne 3. 10. 2010 v Hradci Králové, Mánesově ul. před domem čp. 915 fyzicky napadl úderem pěstí do obličeje V. T. a způsobil mu tak hematoma v obličeji a drobné poranění horní končetiny v oblasti lokte“. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je pak dále mimo jiné uvedeno, že napadený uvedl, že jeho poranění si vyžádalo lékařské ošetření bez pracovní neschopnosti. Správní orgán uvedl, že při rozhodování o druhu sankce a její výměry přihlédl právě ke skutečnosti, že poranění nebylo závažné a nevyžádalo si pracovní neschopnost.

Správní spis (stejně jako přílohy žalobce) obsahuje i listiny, které předmětnému rozhodnutí (příkazu) předcházely, a to lékařskou zprávu vyhotovenou dne 3. 10. 2010 ve 3:31 hod., v níž je popsáno ošetření úrazu levého lokte a současně zmíněno, že pacient V. T. uvedl, že vypil 2 piva. V úředním záznamu o podání vysvětlení poškozeného čj. KFPH-26846-5/PŘ-2010-050210 (vyhotoveného dne 21. 10. 2010) je uvedeno, že dne 3. 10. 2010 ve 2:15 hod. podal vysvětlení V. T., a to z důvodu odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele ve věci fyzického napadení. Po poučení k věci uvedl, že v předmětný den ve večerních a nočních hodinách popíjel různé alkoholické nápoje s kamarády v restauraci v Labské kotlině v Hradci Králové, pak okolo 1:50 hod. odcházel z restaurace se dvěma kamarádkami ve směru k domovu, když na cestě domů potkali v ulici V Lipkách mladého podnapilého muže. Dále pak popsal, jak ho tento muž udeřil pěstí do obličeje a on, že si při pádu na zem poranil loket. V hlášení ošetřujícího lékaře ze dne 5. 10. 2010, které došlo OSSZ dne 7. 10. 2010, je ohlášena změna diagnózy nemoci V. T., která odůvodňuje dočasnou pracovní neschopnost, přičemž v popisu hlášené události je uvedeno, že k ní došlo dne 3. 10. 2010. V oznámení přestupku ze dne 1. 11. 2010 oznámila Policie ČR Magistrátu města Hradec Králové, že žalobce je podezřelý z přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., a to, že dne 3. 10. 2010 ve 2:00 hod. v Hradci Králové, ul. Mánesova před domem čp. 915 fyzicky napadl poškozeného V. T.. Kromě popisu události je v něm uvedeno, že poranění si vyžádalo lékařské ošetření bez pracovní neschopnosti. V záznamu o úrazu ze dne 15. 11. 2010, které zaslal V. T. OSSZ, popsal událost tak, že šel otevřít domovní dveře v Hradci Králové, Mánesově ul. 915, návštěvě a byl napaden procházejícím neznámým mužem, v důsledku čehož mu bylo způsobeno vykloubení levého lokte. Ve zprávě o výsledku šetření ze dne 28. 11. 2010 zasláné zaměstnavateli poškozeného SV METAL, s. r. o., Policie ČR kromě popisu fyzického napadení V. T. uvedla, že dechovou zkouškou na alkohol bylo vyloučeno, že by poškozený byl v době incidentu pod vlivem alkoholu. K dotazu OSSZ na dechovou zkoušku alkoholu poškozeného sdělila Policie ČR dne 29. 3. 2012, že dne 3. 10. 2010 nebyla u poškozeného dechová zkouška na alkohol provedena. Ve sdělení ze dne 14. 5. 2012 k délce pracovní neschopnosti V. T. je posudkovou lékařkou OSST Hradec Králové uveden závěr, že po prošetření případu ze záznamů ze zdravotní dokumentace a konzultace s praktickou lékařkou lze konstatovat, že v léčbě V. T. postupovala praktická lékařka dle doporučení odborných lékařů, které V. T. pravidelně navštěvoval.

Ustanovení § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění stanoví, že ten, kdo způsobil, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správním úřadem došlo ke skutečností rozhodným pro vznik nároku na dávku, je povinen zaplatit orgánu nemocenského pojištění regresní náhradu. Odstavec druhý téhož ustanovení stanoví, že jestliže skutečnosti rozhodné pro vznik nároku na dávku zavinilo více subjektů, odpovídají orgánu nemocenského pojištění společně a nerozdílně. Je-li jednou z těchto osob pojištěnec, kterému byla dávka vyplacena, odpovídají orgánu nemocenského pojištění jen ostatní subjekty; výše regresní náhrady se přitom poměrně sníží. Dle odstavce třetího se regresní náhrada stanoví ve výši vyplacené dávky.

Ustanovení § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu stanoví, že jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, správní orgán si o ní může učinit

úsudek; správní orgán si však nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá.

Jak je uvedeno výše, příkazem Magistrátu města Hradec Králové ze dne 15. 11. 2010, čj. P/2725/2010/OS1/Hra, který nabyl právní moci dnem 15. 12. 2010, byl žalobce uznán vinným tím, že se dopustil přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, drobným ublížením na zdraví „když dne 3. 10. 2010 v Hradci Králové, Mánesově ul. před domem čp. 915 fyzicky napadl úderem pěstí do obličeje pana V. T. a způsobil mu tak hematoma v obličeji a drobné poranění horní končetiny v oblasti lokte“. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je pak dále uvedeno, že poranění si vyžádalo lékařské ošetření bez pracovní neschopnosti a že při rozhodování o druhu sankce a její výměry bylo přihlédnuto právě ke skutečnosti, že poranění nebylo závažné a nevyžádalo si pracovní neschopnost.

Další listiny sice obsahují rozpory ve skutkových okolnostech, a to zejména ve vztahu k otázce, zda V. T. neporušoval režim dočasně práce neschopného pojištěnce, resp. v návaznosti na to, kde vlastně došlo k jeho fyzickému napadení žalobcem. Jak však uvedl Nejvyšší správní soud, tyto rozpory nejsou v daném případě rozhodné z pohledu výše regresní náhrady, naproti tomu ale zdůraznil závaznost pravomocného rozhodnutí o přestupku pro správní orgán, a to včetně vymezení skutku, s odkazem na ustanovení § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu. Z tohoto ustanovení vyplývá, že za žádných okolností není přípustné, aby si správní orgán učinil úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá. Pravomocným příkazem ze dne 15. 11. 2010, čj. P/2725/2010/OS1/Hra, je tak správní orgán vázán ve smyslu citovaného ustanovení správního řádu i § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění.

Vzhledem k uvedenému vyvstala do popředí jako zásadní žalobní námitka, že událost, pro kterou byly poškozenému V. T. vyplaceny dávky nemocenského pojištění, nevznikla v důsledku protiprávního jednání žalobce zjištěného správním úřadem.

Povinnost uhradit regresní náhradu byla žalobci uložena Okresní správou sociálního zabezpečení Hradec Králové, která dospěla k závěru, že protiprávním jednáním zavinil vznik sociální události, z jejíhož titulu vznikl V. T. nárok na nemocenské za období od 14. 10. 2010 do 31. 5. 2011. V. T. byl uznán dočasně práce neschopným již ode dne 30. 9. 2010 a dne 7. 10. 2010 obdržela OSSZ hlášení ošetřujícího lékaře o změně diagnózy nemoci, dle níž pak trvala jeho dočasná pracovní neschopnost z důvodu úrazu ode dne 3. 10. 2010 do 31. 5. 2011. Nemocenské mu tak bylo vyplaceno za období od 14. 10. 2010 do 31. 5. 2011 v celkové výši 69.920,- Kč. Správní orgány dále vycházely z toho, že důvodem dočasné pracovní neschopnosti V. T. byl ode dne 3. 10. 2010 úraz utrpěný jednáním žalobce kvalifikovaným jako přestupek proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, spáchaný tak, že dne 3. 10. 2010 před domem čp. 915 v Mánesově ulici v Hradci Králové napadl V. T. úderem pěstí do obličeje a způsobil mu hematoma v obličeji a poranění horní končetiny v oblasti lokte, přičemž vina žalobce tímto přestupkem byla konstatována pravomocným příkazem Magistrátu města Hradce Králové ze dne 15. 11. 2010, čj. P/2725/2010/OS1/Hra. Správní orgány tak dospěly k závěru, že byly naplněny podmínky § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění, a požadovaly proto po žalobci regresní náhradu za vyplacené nemocenské.

Dle správních orgánů tedy žalobce svým zaviněným protiprávním jednáním (porušujícím právní předpis) způsobil vznik předmětné sociální události, na základě které došlo ke skutečností rozhodným pro vznik nároku na dávku poškozeného V. T.

Regresní náhradu je ve smyslu § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění povinen zaplatit orgánu nemocenského pojištění ten, kdo způsobil, že v důsledku jeho zaviněného protiprávního jednání zjištěného soudem nebo správním úřadem došlo ke skutečností rozhodným pro vznik nároku na dávku. Protiprávní jednání žalobce zjištěné příkazem správního odboru Magistrátu města Hradec Králové ze dne 15. 11. 2010, čj. P/2725/2010/OS1/Hra, však spočívalo v tom, že způsobil poškozenému pouze drobné poranění lokte, které si vyžádalo lékařské ošetření bez pracovní neschopnosti. Sociální událost, pro kterou byly V. T. vyplaceny dávky nemocenského pojištění za dobu jeho dočasné pracovní neschopnosti od 14. 10. 2010 do 31. 5. 2011 (tj. za dobu cca 8 měsíců), proto nemohla vzniknout v důsledku protiprávního jednání žalobce zjištěného uvedeným příkazem. Jak připomněl Nejvyšší správní soud, pokud by totiž žalobcem způsobená porucha zdraví poškozeného byla vážná a delší dobu trvající (tj. vyžádala by si pracovní neschopnost přesahující šest týdnů), pak by se ani nemohlo jednat o přestupek, ale o trestný čin podle § 145 trestního zákoníku.

V posuzované věci je tedy nutno uzavřít, že protiprávní jednání žalobce zjištěné pravomocným příkazem správního odboru Magistrátu města Hradec Králové ze dne 15. 11. 2010, čj. P/2725/2010/OS1/Hra, kterým jsou správní orgány vázány ve smyslu ustanovení § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu i ustanovení § 126 odst. 1 zákona o nemocenském pojištění, nemělo za následek skutečnosti rozhodné pro vyplacení dávky nemocenského pojištění. Žalobci proto nelze uložit povinnost uhradit regresní náhradu za nemocenské vyplacené V. T. za dobu jeho pracovní neschopnosti od 14. 10. 2010 do 31. 5. 2011.

Vzhledem k učiněnému závěru pak ostatní námitky, v nichž žalobce poukazoval na rozpory ve skutkových okolnostech případu a nedostatečné zjištění skutkového stavu, vznesl pochybnosti o délce dočasné pracovní neschopnosti poškozeného, namítal nesprávné určení okamžiku vzniku nároku na nemocenské a požadoval poměrné snížení regresní náhrady z důvodu porušení režimu dočasně práce neschopného poškozeným, pozbyly na významu.

S ohledem na shora uvedené krajský soud zrušil jako nezákonné napadené rozhodnutí i rozhodnutí orgánu prvního stupně, které mu předcházelo, a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán shora vysloveným právním názorem (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, krajský soud mu proto přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v náhradě nákladů právní služby poskytnuté advokátem. Ten učinil ve věci celkem 5 úkonů právní služby, z toho 4 úkony po 2.100,- Kč v řízení před krajským soudem dle právní úpravy platné do 31. 12. 2012 (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žalobního návrhu, replika ze dne 17. 9. 2012 a duplika ze dne 7. 11. 2012) a 1 úkon za řízení před Nejvyšším správním soudem, za nějž náleží částka 3.100,- Kč dle právní úpravy platné od 1. 1. 2013 (vyjádření ke kasační stížnosti), k tomu má nárok na úhradu paušální náhrady hotových výdajů po 300,- Kč (§ 9 odst. 4 písm. d/ a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif). Krajský soud uložil takto vyčíslené

náklady zaplatit k rukám zástupce žalobce, neboť jde o advokáta (§ 64 s. ř. s., § 137 odst. 3, § 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 27. ledna 2016

JUDr. Jan Rutsch, v. r.
předseda senátu